

PROJEKTERINGSANVISNINGAR

Brand

2024-03-18

Version 3.0

Innehåll

Förord	3
1 Allmänt	4
1.1 Brandkonsultens uppdrag	4
1.2 Robusthet	5
1.3 Egenambition SFV	5
1.4 Förenklad eller analytisk dimensionering	7
2 Handlingar och dokumentation	8
2.1 Brandteknisk förstudie	8
2.2 Brandskyddsbeskrivning	8
2.3 Brandskyddsritningar	8
2.4 Brandprojektering med BIM	8
2.5 Insatsplan	8
2.6 Regler och anvisning avseende brandskydd under byggtid	9
2.7 Avstängning av brandtekniska funktioner	9
2.8 Relationshandlingar/SBA-dokumentation	9
3 Specifika projekteringsanvisningar avseende brand	9
3.1 Personantal	9
3.2 Utrymning av personer med nedsatt rörelseförmåga	9
3.3 Brandceller/brandavskiljande byggnadsdelar	10
3.4 Installationsgolv och dolda utrymmen	11
3.5 Ventilationsbrandskydd	11
3.6 Ytskikt och material	11
3.7 Skydd mot uppkomst av brand	11
3.8 Släckutrustning	11
3.9 Brand- och utrymningslarm	12
3.10 Hissar för utrymning	13
3.11 Brandfarlig vara och explosiv vara	13

Senaste revidering markeras med vertikal linje i vänstermarginalen.

Anvisningen är reviderad i större omfattning på nästan alla områden.

Brand: 2024-03-18

Ansvarig specialist: Johan Hanberger

Telefon: 010-478 75 62 E-post: Johan.Hanberger@sfv.se

Tillhör Rutin för Projekteringsanvisningar

Förord

SFV:s uppdrag

Statens fastighetsverk (SFV), ansvarar för byggnader, parker, skog och mark som ägs av staten. De flesta fastigheterna tillhör vårt kulturarv och utgör en väsentlig del av Sveriges historia. Slott, kungsgårdar, teatrar, museer och ambassader och en sjundedel av Sveriges mark ägs av staten. SFV:s uppgift är att förvalta dessa egendomar på bästa sätt. Vi ska se till att bevara kulturmiljöernas karaktär, men samtidigt anpassa dem till dagens behov och användning - till nytta och glädje för både hyresgäst och allmänhet.

SFV:s byggprojekt

SFV eftersträvar att fastigheterna och hyresgästernas lokaler ska vara ändamålsenliga, kostnads- och energieffektiva, tekniskt genomtänkta, robusta, säkra och driftsäkra både i den dagliga verksamheten och i kris samt hållbara ur ett miljöperspektiv och ha gestaltungs- och kvalitetsmässigt hög kvalitet. I varje byggprojekt utför SFV ett kvalitets- och miljöarbete för att uppnå uppsatta mål. Som en del i detta arbete har SFV tagit fram projekteringsanvisningar.

Statliga byggnadsminnen

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader kräver särskilt stor omsorg och varsamhet vid projektering och byggåtgärder. Många av SFV:s fastigheter är statliga byggnadsminnen med skyddsbestämmelser utfärdade av Riksantikvarieämbetet (RAÄ). För att definiera de kulturhistoriska värdena och ge stöd för beslut i bygg- och underhållsprojekt har SFV tagit fram vårdprogram för dessa fastigheter. SFV ska informera projektören om objektets lagliga skydd och om vårdprogram finns.

SFV:s Projekteringsanvisningar

SFV:s projekteringsanvisningar ingår i SFV:s ledningssystem - VSA. De ska klarlägga de tekniska krav samt den kvalitetsnivå som ställs på arbeten i SFV:s fastigheter, utöver myndighetskrav och branschregler i PBL, BBR och AMA med RA. Anvisningarna bygger på svenska lagar, föreskrifter och standarder och gäller därför som krav endast i Sverige. Projekteringsanvisningarna ska användas för de delar som berör det aktuella projektet. Vilka dessa delar är beror på den aktuella fastighetens status, användning, kulturhistoriska värden, hyresgästens verksamhet och projektets omfattning. Det klargörs i varje projekt av SFV. I anvisningarna beskrivs krav med "ska" och rekommendationer med "bör". Projektören ska arbeta in anvisningarnas innehåll i sina handlingar. Projektören har fullt ansvar för tillämpningen av anvisningarna och för innehållet i sina handlingar.

Anvisningar samt råd och erfarenheter

Projekteringsanvisningarna är SFV:s krav, i första hand vid upprättande av handlingar/tekniska beskrivningar. De kan även vara ett stöd för att beskriva SFV:s kvalitetsnivå för andra intressenter. På SFV:s webbsida finns senaste utgåvor av gällande anvisningar. Som ett komplement till projekteringsanvisningarna finns "Råd och erfarenheter" som innehåller beskrivningar av teknik i äldre hus och möjliga lösningar vid ombyggnad i kulturfastigheter. Även dessa finns på SFV:s webbsida.

<https://www.sfv.se/upptack-mer/projekteringsanvisningar/>

Avsteg

Om det av t.ex. antikvariska eller funktionella skäl inte är möjligt att följa kraven i SFV:s anvisningar, eller om man finner bättre lösningar, ska avstegen godkännas av SFV:s projektägare, eller någon denna utser. Rådgör med SFV-specialist. Avstegen och godkännande av dem ska dokumenteras skriftligt i blanketten på SFV:s webbsida.

Synpunkter på projekteringsanvisningarna

Synpunkter och förslag på ändringar lämnas till ansvarig specialist för respektive projekteringsanvisning.

1 Allmänt

Denna anvisning är ett styrande dokument för fastigheter som förvaltas av SFV eller där SFV är hyresgäst.

Denna anvisning redogör för SFV:s ambitioner avseende brandskyddet. Syftet med anvisningen är att beskriva förutsättningarna för en tillräcklig brandsäkerhetsnivå och skapa enhetliga och genomtänkta lösningar för brandskyddet. Kraven som ställs beskriver specifika sätt att uppfylla föreskrivna krav enligt lagar och regler, samt vissa säkerhetshöjande åtgärder utöver gällande lagstiftning.

Särskilda förutsättningar för byggnader utomlands

För de byggnader som SFV förvaltar utomlands ska nivån på säkerhet motsvara den i Sverige. Det innebär i det flesta fall svenska byggregler kan fungera som inledande vägledning i utformningen och att lokala lagkrav läggs som en funktion ovanför för att se var de överlappar. Ibland krockar lokala regler och svenska detaljkrav. Det blir då upp till respektive konsult och projektledare att analysera vad detta innebär och hur en rimlig personsäkerhetsnivå kan uppnås.

1.1 Brandkonsultens uppdrag

Brandkonsultens uppdrag i projektet varierar beroende på projektets storlek, komplexitet och entreprenadform. Efter överenskommelse med projektledare för projektet utformas brandkonsultens uppdrag där följande delar bör ingå:

- Inventering av befintligt brandskydd inom aktuellt byggområde samt omkringliggande utrymmen som berörs.
- Framtagande av brandskyddsbeskrivning/brandskyddsdokumentation och eventuellt andra erforderliga brandtekniska handlingar (ex. analytisk dimensionering, Br0-analyser eller andra brandtekniska utredningar).
- Framtagande av brandritningar. Vid eventuellt behov även framkörningskort, insatsplan och utrymningsplaner.
- Brandteknisk rådgivning under projektets olika faser.
- Samråd med arkitekt och övriga discipliner. Vid behov ska samråd även ske med antikvarie, tillgänglighet samt hisskonsult. I de fall behov av samverkan finns med räddningstjänst ska brandkonsulten alltid rådgöra med SFV:s brandspecialist.
- Deltagande i möten (ex. projekteringsmöten, arbetsmöten) enligt överenskommelse.
- Deltagande i granskningsprocessen för att se över att brandskyddskraven har inarbetats i övriga projektörers handlingar.
- Vara behjälplig under byggentreprenaden avseende brandskydd under byggtid samt upprätta dokumentation för brandskydd under byggtid.
- Kontroll av brandskyddet vid färdigställande för framtagande av erforderliga relationshandlingar med tillhörande drift- och underhållsinstruktioner samt ge underlag till kontrollansvarig i projektet inför slutbesked och idrifttagande.

1.2 Robusthet

Ett robust brandskydd är särskilt viktigt att beakta för kulturhistoriska byggnader, eftersom de har ett högt kulturvärde och ofta är svåra att återställa efter en brand. Det robusta brandskyddet ökar förutsättningarna för att på ett mer hållbart sätt bevara byggnadens kulturvärde och funktion över tid.

Projekteringen av det byggnadstekniska brandskyddet ska genomföras enligt gällande lagkrav och för att skapa ett robust brandskydd. Detta innebär att projekteringen alltid ska sträva efter att skapa ett ändamålsenligt och funktionellt brandskydd med hög driftsäkerhet över tid. Det organisatoriska och tekniska brandskyddet ska utformas på ett robust sätt och präglas av enhetlighet samt vara lätt att förstå för personer som vistas inom den berörda byggnaden (t.ex. hyresgäster, driftpersonal, räddningstjänst och eventuella besökare). För respektive projekt ska en potentiell skadas omfattning och tid till återställning beaktas för att bedöma byggnadens behov av ett robust brandskydd.

Robusthet i brand är en viktig egenskap hos en byggnad som förhindrar att skador blir oproportionerliga till den ursprungliga orsaken, t.ex. att en liten brand resulterar i omfattande brandskador på byggnaden.

Robusthet i brand ska särskilt beaktas för:

- Tekniska system – ur ett brandskyddsperspektiv exempelvis kraftförsörjning, redundans, livslängd etc.
- Brandcellsgränser – äldre hus har många osäkerheter gällande bjälklag och avskiljningar. Hellre en brandcellsgräns för mycket än en för lite.
- Sårbara delar – undvik brandtekniska lösningar med sårbara delar, som om de slås ut, avsevärt ökar risken för omfattande brandskador.
- Single point of failure – en viktig del av ett brandtekniskt system som, om det fallerar, inte har någon backup/redundans och därmed kommer att slå ut hela eller stora delar av systemet.
- Brandstyrningar – minimera antalet brandstyrningar och komplexa styrsystem för att få högre driftsäkerhet och minska antalet felkällor.

I brandskyddsprojekteringen ska även risken för anlagda bränder beaktas. Risken för anlagda bränder kan bero på en mängd faktorer såsom yttre miljö, belysning, byggnadens utformning och placering, bevakning av byggnaden, inbrottslarm etc. Projektören ska, då flera lösningar finns att tillgå, välja den lösning som ger flest skyddsbarriärer, är minst sårbar och ger minst skada på egendom vid en inträffad brand.

1.3 Egenambition SFV

Nivån på brandskyddet inom SFV:s fastighetsbestånd regleras i huvudsak av följande:

- Lagkrav (BBR, EKS, KML, AFS, mm).
- Egendomsskydd (SFV:s / hyresgästens krav).

- Kammarkollegiets försäkringskrav och respektive hyresgästens försäkringskrav.
- Lantbrukets brandskyddskommittés (LBK:s) rekommendationer avseende lantbruksbyggnader.
- Byggnad som utgör Statligt byggnadsminne/museal miljö omfattas av skyddsbestämmelser som kan påverka brandskyddet. Kontrollera också om SFV har vårdprogram för byggnaden.

Många av SFV:s byggnader är statliga byggnadsminnen vilket innebär att varje sådan byggnad har särskilda skyddsbestämmelser utfärdade av Riksantikvarieämbetet. Det kan innebära att brandskyddet får anpassas efter befintliga förutsättningar. Till exempel så ska placering av detektorer, larmdom, släckutrustning, utrymningsskyltar etc. göras i samråd med antikvarie för att undvika skador på känsliga ytskikt och negativ påverkan på byggnadens kulturhistoriska karaktär.

Vid större ändringsprojekt i statligt byggnadsminne ska det utredas i samråd med SFV:s brandspecialist om och i vilken omfattning byggnaden erfordrar installation av automatiskt släcksystem, automatiskt brandlarm eller andra särskilda brandskyddsåtgärder.

Installation av automatisk vattensprinkler i kombination med tekniska byten bör utredas även utifrån ett egendoms perspektiv i de fall det råder svårigheter att utforma brandskyddet med förenklad dimensionering. Installation av automatisk vattensprinkler bör även utredas i de fall de kulturhistoriska värdena är stora, risken för uppkomst av brand inte är försumbar och en brand kan medföra omfattande brandskador. Vid bedömningen bör hänsyn bland annat tas till:

- Byggnadens kulturhistoriska värde.
- Särskilda brandrisker.
- Brandbegränsande åtgärder i byggnaden.
- Räddningstjänstens insatstid.
- Tillgång till släckvatten.
- Räddningstjänstens möjligheter att utföra släckinsats.
- Risk för omfattande brandskada av byggnaden.
- Risk för brandspridning till närliggande byggnader.
- Möjlighet att återställa byggnaden efter större brandskada.
- Om byggnaden är kulturhistoriskt värdefull, vilket innebär att vissa brandskyddstekniska avsteg måste göras, kan sprinklerinstallation i vissa fall kompensera för detta.

I samband med entreprenader upptäcks ofta brister eller problem i det befintliga byggnadstekniska brandskyddet. I det fall som identifierade brister uppmärksammas inom entreprenadområdet ska dessa åtgärdas. I de fall bristerna finns utanför entreprenadområdet ska projektledare samt fastighetsförvaltare underrättas då det ofta är enklare att åtgärda brister under pågående entreprenad.

1.4 Förenklad eller analytisk dimensionering

Brandskyddet i en byggnad kan utformas antingen med förenklad dimensionering eller med analytisk dimensionering. Förenklad dimensionering innebär att man i sin helhet följer föreskrifter och allmänna råd enligt BBR. Analytisk dimensionering innebär att brandskyddet dimensioneras utifrån brandtekniska beräkningar, provningar eller andra typer av verifieringar.

I SFV:s kulturhistoriskt värdefulla byggnader kan den brandtekniska lösningen av bevarandeskäl kräva analytisk dimensionering för att tillgodose erforderliga krav i BBR. Notera att ändringsavsnittet under kapitel 5:8 i BBR medger analytisk dimensionering av föreskriftskrav. SFV:s ambition är att den analytiska dimensioneringen ska utgå från ett robusthetsperspektiv med fokus på det byggnadstekniska brandskyddet. Detta innebär bl.a. att brandskyddet inte ska optimeras på bekostnad på av egendomsskyddet (d.v.s. utformningen av brandskyddet ska sträva efter att minska brandskadan).

I de fall projekteringen utförs med analytisk dimensionering ska det framgå i brandskyddsbeskrivningen/brandskyddsdocumentationen vilka förutsättningar dimensioneringen bygger på samt hur egendomsskyddet med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde påverkas. Då SFV strävar efter en robusthet gällande brandskyddsfrågor ska SFV:s brandspecialist tillfrågas innan analytisk dimensionering genomförs. Kontakten kan göras via epost eller telefon och syftat till att fånga upp aspekter av egendomsskydd och hållbart brandskydd som kan vara svåra att beskriva.

2 Handlingar och dokumentation

Vilka handlingar som brandkonsulten i projektet tar fram i olika skeden beror på projektets storlek, komplexitet samt entreprenadform. Aktuella handlingar ska sammanfattas i en handlingsförteckning. Nedan anges exempel på de handlingar som kan vara aktuella och vilka områden SFV anser särskilt behöver beaktas.

2.1 Brandteknisk förstudie

I tidigt skede av projektet ska brandkonsulten översiktligt utreda erforderlig brandskyddsnivå med hänsyn till lagkrav och egendomsskydd. I de fall byggnaden utgör ett statligt byggnadsminne ska hänsyn tas till aktuella skyddsbestämmelser upprättade av Riksantikvarieämbetet samt vårdprogram om sådant finns. I mindre projekt kan förstudien ingå som en del i brandskyddsbeskrivningen.

Förstudien syftar till att utreda förutsättningarna för projektet och kontrollera att planerade åtgärder går att utföra med hänsyn till gällande lagar, regler och eventuella skyddsbestämmelser gällande kulturmiljö. I förstudien ska det kartläggas vilka eventuella övriga brister i brandskyddet som bör åtgärdas i samband med att en entreprenad pågår och därmed ska inkluderas i projektet. Det är av yttersta vikt att projektets brandkonsult medverkar så tidigt som möjligt i projektet.

2.2 Brandskyddsbeskrivning

Brandskyddsbeskrivning ska upprättas och redogöra för brandskyddet för de delar som ingår i projektet samt för de delar i övriga byggnaden som påverkas av projektet. Brandskyddsbeskrivningen ska följa med projektets olika skeden (till exempel programhandling, systemhandling, etc.).

En brandskyddsbeskrivning som bygghandling ska upprättas innan entreprenaden påbörjas. Beskrivningen ska utföras enligt Boverkets byggregler (5:12 i BBR). Innehållet ska redovisa erforderliga brandskyddsåtgärder utifrån BBR och annan lagstiftning (till exempel EKS, AFS m.fl.) samt SFV:s egna krav på brandskyddet.

2.3 Brandskyddsritningar

Brandskyddsritningar ska upprättas i dwg-format enligt SFV:s projekteringsanvisning CAD och bilagan "brandskyddsrelaterade ritningar".

2.4 Brandprojektering med BIM

För de projekt där brandskyddet BIM-projekteras ska kontakt tas med SFV:s brandspecialist.

2.5 Insatsplan

Insatsplaner upprättas i tillämpliga delar enligt Brandskyddsföreningens handbok "Insatsplan 2019". I det fall det förekommer områden i byggnaden med högt kulturvärde markeras det med lila färg i insatsplanen. Behov av insatsplan, markering av högt kulturvärde samt relaterad information utförs i samråd med SFV:s specialister för kulturarv samt SFV:s brandspecialist. Generellt ska insatsplan upprättas för statliga byggnadsminnen förutom där det är uppenbart obehövligt. Enkla enplansbyggnader har till exempel

mycket lite att vinna på en insatsplan. SFV har ett egenintresse i att insatser från räddningstjänsten genomförs med tillfredställande beslutsunderlag.

2.6 Regler och anvisning avseende brandskydd under byggtid

En plan för brandskydd under byggtid ska tas fram för alla projekt, se SFV:s rutin för brandskydd under byggtid och SFV:s rutin med regler för brandsäkra byggarbetsplatser. Denna fås på begäran.

Brandskyddsföreningens regler avseende Heta arbeten ska tillämpas. För vissa av SFV:s byggnader är det inte tillåtet att utföra Heta arbeten, kontrollera med SFV:s brandskyddsansvarige för aktuell fastighet vad som gäller. Blankett för heta arbeten återfinns på Hetaarbeten.se.

2.7 Avstängning av brandtekniska funktioner

Omfattning och förutsättningar för avstängning av brandtekniska funktioner ska godkännas skriftligt av SFV behörig person innan avstängning sker. Behörig person nås via projektledare eller fastighetsförvaltaren. Behov av kompenserande åtgärder så som brandvakter etc. ska utredas och dokumenteras.

Blankett för avstängning av brandteknisk funktion återfinns på SFV:s hemsida.

2.8 Relationshandlingar/SBA-dokumentation

Efter avslutat projekt ska handlingar enligt handlingsförteckning överlämnas till SFV som relationshandlingar. Innan projektet avslutas ska även tillämpliga delar av SFV:s projekteringsanvisning "Framtagande av SBA dokumentation" tas fram och levereras.

3 Specifika projekteringsanvisningar avseende brand

SFV:s ambitionsnivå avseende brandskydd vid ny-, till- och ombyggnad samt vid ändring inom befintlig byggnad är i vissa fall högre än kravnivån som anges i gällande regelverk avseende brand.

I detta kapitel anges vilka brandkrav som ska beaktas utöver tillämpliga krav i BBR, EKS och AFS 2020:1.

3.1 Personantal

Lokaler som med hänsyn till utrymningssituationen är begränsade till ett visst personantal ska förses med skylt som anger maximalt tillåtet personantal (ex. samlingslokaler, lokaler med utrymning via fönster etc). Vilka lokaler som ska förses med skylt ska framgå i brandskyddsbeskrivningen/dokumentationen.

Skylten ska placeras väl synlig i lokalen och innehålla texten "I denna lokal får högst XX personer vistas samtidigt".

3.2 Utrymning av personer med nedsatt rörelseförmåga

Vid ny-, om- och tillbyggnad ska frångänglighet tillskapas i erforderlig omfattning och utformas enligt krav i BBR och/eller AFS.

Vid ändring inom befintliga byggnader med högt kulturvärde (ex. statliga byggnadsminnen) vill SFV uppmärksamma projektet att utvärdera möjligheten att hantera utrymningssituationen för personer med nedsatt rörelseförmåga. Detta kan göras antingen genom organisatoriska åtgärder eller andra lösningar (ex. anpassning av befintlig hiss, se avsnitt 3.10).

3.3 Brandceller/brandavskiljande byggnadsdelar

Brandcellsindelning

Det kan ur egendomsperspektiv vara gynnsamt att använda befintliga väggar och dörrpartier som skadebegränsare även om detta inte behövs för personsäkerheten. Dessa partier behöver då inte uppfylla någon specifik brandteknisk klass även om detta givetvis är önskvärt. Detta extra skydd ska beskrivas i brandskyddbeskrivning. SFV eftersträvar i regel så små brandceller som är möjligt eftersom de inneboende osäkerheterna i äldre byggnader ofta är stora. Mindre brandceller ger en avsevärd fördröjning i brandförloppet och minskar förhoppningsvis den slutgiltiga skadan.

Bedömning/verifiering av brandmotståndet hos befintliga brandavskiljande konstruktioner

Brandtekniskt motstånd hos befintliga brandavskiljande konstruktioner (ex. väggar, bjälklag och dörrpartier) som påverkas i respektive projekt ska verifieras och eventuellt förstärkningsbehov bedömas.

I de fall brandavskiljande byggnadsdelar av bevarandeskäl inte kan utföras med CE-märkta produkter eller genom typgodkända lösningar ska en bedömning/verifiering av byggnadsdelens brandmotstånd utföras och eventuellt förstärkningsbehov redovisas. Vid behov av förstärkning bör beprövade metoder och referenser studeras.

Avsteg i brandmotstånd samt bedömningar av brandteknisk brandmotstånd ska verifieras med analytisk dimensionering samt godkännas av SFV:s brandspecialist.

Takfot

Risken för brandspridning från fönster via takfot till vind som utgör en annan brandcell, ska begränsas genom att takfoten utförs med avskiljande förmåga i lägst klass EI 30. Detta ska genomföras även om det inte var krav när byggnaden uppfördes och om projektets omfattning medger att detta görs på ett rationellt sätt. Exempel på när detta ska utföras är i samband med takomläggningar, vindsinredning eller fasadrenovering när ställningar ändå är resta runt om.

Brandklassad takfotsventil kan nyttjas. Avskiljningen bör övervägas även i de fall där vinden och underliggande plan skiljs av ett tätt bjälklag men utgör samma brandcell om risk finns för omfattande brandspridning på vinden.

Genomföringar

Genomföringar i brandcellsgränser ska brandtätas med CE-märkta eller typgodkända produkter motsvarande brandteknisk klass på genombruten byggnadsdel. Tätningen ska utföras enligt tillverkarens anvisningar.

I det fall typgodkända lösningar inte finns, t.ex. i äldre träbjälklag, ska aktuella genomföringar detaljprojekteras av brandkonsult för att säkerställa erforderlig brandteknisk klass på genomföringen. Brandtätningar ska markeras ut på båda sidor brandavskiljande konstruktion på beständigt sätt. I kulturhistoriska byggnader där märkning av brandtätning inte är lämpligt i anslutning till genomföringen kan brandtätning dokumenteras på brandritning.

3.4 Installationsgolv och dolda utrymmen

Installationsgolv ska utföras med obrännbar konstruktion.

Dolda utrymmen som ej är åtkomliga ska undvikas. Om utrymmen så som kattvindar byggs igen ska dessa förses med luckor för åtkomst.

3.5 Ventilationsbrandskydd

I befintliga byggnader där den s.k. tryckfallsmetoden förekommer ska ventilationsbrandskyddet ses över och ersättas med godkänd principlösning enligt gällande byggregler. Detta ska göras i antingen större ombyggnadsprojekt eller projekt där befintliga luftbehandlingsaggregat byts ut.

3.6 Ytskikt och material

Isolering av väggar

Nya väggar och befintliga väggar där isolering byts ut får ej innehålla cellplast.

Isolering av tak

Nya tak och befintliga tak där isolering byts ut får ej innehålla cellplast.

3.7 Skydd mot uppkomst av brand

Eldstäder

För byggnader försedda med eldstäder/skorstenar och brännbara tak ska det utredas huruvida det erfordras installation av gnistskydd.

Spisvakt/timer

Bänkspisar, kokplattor, värmeskåp och strykjärn i tex pentry, matrum etc. ska anslutas över elektroniska tidströmställare (timer) eller spisvakt som automatiskt kopplar ur enheten efter viss tid eller hög temperatur. Se även projekteringsanvisning för EI-telesystem.

3.8 Släckutrustning

Automatisk vattensprinkler

Byggnader som förses med automatisk vattensprinkleranläggning ska utföras enligt SBF 120, senaste utgåva. I vissa byggnader/museer kan det även finnas sprinklerkrav enligt NFPA:s regelverk på grund av inlånade konstföremål.

Erfarenhetsmässigt så är tekniska byten i byggnader med höga kulturhistoriska värden något som bör undvikas. Dessa byggnader kräver hög grad av anpassning i systemet och det är osannolikt att regelverket kan följas till fullo. Det är viktigt att alla avsteg finns redovisade i brandskyddsbeskrivningen/brandskyddsdokumentationen.

I muséer och byggnader med högt kulturhistoriskt värde där vatten kan orsaka skador som är svåra/omöjliga att återställa ska särskild försiktighet vidtas vid dimensioneringen och utformningen av systemet. Särskild utredning ska utföras av konservator/antikvarie för att identifiera hur olika material kan påverkas av släckvatten. Pre-actionsystem kan vara möjliga alternativ i dessa miljöer. Hänsyn ska även tas till de ökade laster som släckvattnet påverkar de bärande konstruktionerna. Vid projektering av sprinklersystem med torra rör ska risken för korrosion och mikrobiell påväxt särskilt beaktas. Sprinklersystemet kan därför med fördel utföras i rostfritt stål för att minska denna risk. Beslut om sprinkler tas av projektledare i samråd med fastighetsområdets representant, SFV:s brandspecialist, SFV:s specialist för kulturarv och representanter från verksamheten.

Punktskydd

Om en byggnad förses med heta ytor (exempelvis stekbord och fritöser) ska dessa förses med automatiskt vätskebaserat släcksystem avsett för fettbränder:

- Utlöst släcksystem ska inte stoppa köksventilationen.
- Utlöst släcksystem ska stänga av gas- och strömförsörjning till stekbord och fritös.

Inomhusbrandposter/Handbrandsläckare

Inomhusbrandposter ska utföras enligt SS-EN 671-1. Slanglängden ska vara max 30 meter. Inomhusbrandposten bör utföras med så kallad automatventil.

Handbrandsläckare utförs enligt SS-EN 3. Val av släckare samt placering ska göras utifrån SVEBRA RIKTLINJER SV-RI 2015:1 Val och placering av brandsläckare.

3.9 Brand- och utrymningslarm

Byggnader som förses med automatiskt brand- och utrymningslarm utförs som regel enligt SBF 110, senaste utgåva. Eventuellt talat meddelande utförs enligt SBF 502, senaste utgåvan.

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader så som statliga byggnadsminnen ska förses med ett heltäckande automatiskt brand- och utrymningslarm vidarekopplat till räddningstjänsten förutom där så är uppenbart obehövligt. Brandlarmet ska aktivera utrymningslarm i byggnaden. SFV:s ambition avseende brand- och utrymningslarmets funktion är att öka förutsättningarna för att branden upptäcks i ett tidigt skede och även uppmärksammas av personer som vistas i byggnaden för att minimera skadan av en brand.

I kulturhistoriskt värdefulla byggnader krävs ofta hög grad av anpassning av systemen för att undvika skador på känsliga ytskikt och negativ påverkan på byggnadens kulturhistoriska karaktär. Detta medför att avsteg från standarden kan behöva göras och krav i gällande regelverk inte kan följas till fullo. Det är viktigt att alla avsteg finns redovisade i brandskyddsbeskrivningen/brandskyddsdocumentationen.

Brand- och utrymningslarm ska specificeras av brandkonsult i utförandespecifikation.

För mer information, se SFV Projekteringsanvisningar el- och telesystem.

3.10 Hissar för utrymning

Som ett alternativ till tillskapande av utrymningsplatser bör möjligheten att anpassa befintliga hissar utifrån nedanstående standard ses över vid ändringsprojekt i byggnader med känsliga miljöer och stora kulturvärden.

För hissar för utrymning ska krav i gällande standard SS 763510 beaktas. Se även projekteringsanvisning Transportsystem för övriga krav på hissar eller om mer komplex sk Utrymningshiss behöver utföras.

3.11 Brandfarlig vara och explosiv vara

I de fall SFV förvarar eller hanterar brandfarliga eller explosiva varor inom en byggnad ska detta omhändertas av projektet. Detta gäller oavsett om det är tillståndspliktigt eller ej.

I de fall hyresgästen förvarar eller hanterar brandfarliga eller explosiva varor inom byggnaden åligger det hyresgästen att informera projektet om eventuella krav som rör det byggnadstekniska brandskyddet eller andra tillkommande krav (ex. ventilation eller elinstallationer).

Tradition i utveckling. Vi har många kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i vårt land. De är en del av vår gemensamma historia och framtid.

Statens fastighetsverk vill göra svenska folket stolt över statens egendomar, våra nationalbyggnader och fria marker; slott och kungsgårdar, teatrar, museer, ambassader och en sjundedel av Sveriges mark. Alla medborgare äger allt detta tillsammans och SFV:s uppgift är att förvalta det på bästa sätt.

Vi ska också se till att bevara byggnadernas själ och karaktär, men samtidigt anpassa dem efter dagens behov och användning – till nytta och glädje för både hyresgäst och allmänhet. Lika viktigt som att förmedla historien bakom dagens byggnader är att skapa ny byggnadshistoria för morgondagen. På uppdrag av Sveriges regering driver vi därför även nya byggprojekt som på olika sätt representerar vårt land.

SFV förvaltar också statens skog och mark. Det gör vi på ett långsiktigt hållbart sätt, så att biologisk mångfald bevaras och renbetesland kan brukas även i framtiden.

